

SAŽETAK

XII. MAS – ANDRAGOŠKE

KONFERENCIJE

Mali Lošinj, 28., 29. i 30. listopada 2024.

ESF+ projekt *Daljnji razvoj sustava osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih i podizanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja*,
Aktivnost 2: Jačanje kapaciteta stručnjaka i ostalih dionika u sustavu obrazovanja odraslih

Agencija za
strukovno obrazovanje
i obrazovanje odraslih

Sufinancira
Europska unija

ESF+
Učinkoviti ljudski
potencijali

Daljnji razvoj sustava osiguravanja
kvalitete u obrazovanju odraslih
i podizanje svijesti o važnosti
cjeloživotnog učenja

SAŽETAK

XII. MAS – ANDRAGOŠKE KONFERENCIJE

Mali Lošinj, 28., 29. i 30. listopada 2024.

ESF+ projekt *Daljnji razvoj sustava osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih i podizanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja*,
Aktivnost 2: Jačanje kapaciteta stručnjaka i ostalih dionika u sustavu obrazovanja odraslih

Glavne teme konferencije:

**Vrednovanje neformalnog
i informalnog učenja**

Programi obrazovanja odraslih

**Osiguravanje kvalitete
u sustavu obrazovanja odraslih**

*ESF+ projekt **Daljnji razvoj sustava osiguravanja kvalitete
u obrazovanju odraslih i podizanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja,**
Aktivnost 2: Jačanje kapaciteta stručnjaka i ostalih dionika
u sustavu obrazovanja odraslih*

Nakladnik:

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Garićgradska ulica 18, 10000 Zagreb, Hrvatska

Telefon: +385 1 62 74 666

Telefaks: +385 1 62 74 606

E-mail: ured@asoo.hr

Za Agenciju za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih:

Mile Živčić, ravnatelj

Materijale pripremili:

Ivana Pilko Čunčić, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Ivana Drobac Kern i Majda Jelenčić, Hrvatski zavod za zapošljavanje

Vesna Anđelić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Dragica Kovčalijska, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Heidi Cipriš Madunić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Antonela Šimunović, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Marija Pavkov, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Josip Ivoš, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Dragana Štrkalj, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Vanja Žižić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Irena Ištvančić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Antonija Merdžan, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Tanja Valsted, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Ognjen Piljek Žiljak, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Tamara Hudolin, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Damir Šoh, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Mateja Mandić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Snježana Bukvić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Mia Bolf, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Uredili:

Mario Vučić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Nives Novak, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Nives Vučić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Marina Režek Cvetko, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Melita Hrčan, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Miljenko Milanović, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Anita Tadić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Grafičko oblikovanje:

Vesna Horvat, vl. obrta za grafički dizajn i poslovne usluge VESS STUDIO

Tisak:

KERSCHOFFSET d.o.o.

Naklada:

300 primjeraka

Zagreb, prosinac 2024.

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

SADRŽAJ

UVOD: ODRŽAN XII. MAS – ANDRAGOŠKA KONFERENCIJA	8
VIJESTI IZ AGENCIJE	10
Mile Živčić – ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
MODULARNA NASTAVA U NOVIM KURIKULIMA – PRILIKA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH	12
Vesna Anđelić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
VEZA IZMEĐU REDOVITOG OBRAZOVANJA I OBRAZOVANJA ODRASLIH – PRIMJENA NOVIH PRAVILNIKA IZ PODRUČJA OBRAZOVANJA	14
Ivana Pilko Čunčić, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih	
AKTIVNOSTI NA PODRUČJU PROVEDBE VAUČERA ZA OBRAZOVANJE	16
Ivana Drobac Kern i Majda Jelenčić, Hrvatski zavod za zapošljavanje	
PUT DO KVALITETE: ULOGA EVALUACIJE U OBRAZOVANJU ODRASLIH	18
Marija Pavkov i Josip Ivoš, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
INFORMATIVNI CAFFEEI NA TEME AKTUALNE PROBLEMATIKE USTANOVA	20
stručni timovi Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
INFORMATIVNI PULTOVI ERASMUS+ PROJEKATA ASOO: EPALE I PARTNER UP	21
RADIONICE	22
Radionica za izradu programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu/ovima ishoda učenja iz Registra HKO-a	
Heidi Cipriš Madunić, Antonela Šimunović, Irena Ištvančić, Dragana Štrkalj, Vanja Žižić i Dragica Kovčalića, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
Osiguravanje kvalitete u ustanovi za obrazovanje odraslih	
Tamara Hudolin i Damir Šoh, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
Radionica za ustanove obuhvaćene Godišnjim planom provedbe vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih za 2025. godinu	
Antonija Merdžan, Tanja Valsted i Ognjen Piljek Žiljak, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
Radionica za izradu programa vrednovanja prethodnog učenja za ustanove obrazovanja odraslih s vrlo visokom ili visokom razinom kvalitete	
Mateja Mandić, Snježana Bukvić i Mia Bolf, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
NAJAVA BUDUĆIH AKTIVNOSTI U SUSTAVU OBRAZOVANJA ODRASLIH	29
Mario Vučić, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
EVALUACIJSKO IZVJEŠĆE	30
Marija Pavkov i Josip Ivoš, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	
ZAKLJUČAK I PREPORUKE	40

UVOD: ODRŽAN XII. MAS – ANDRAGOŠKA KONFERENCIJA

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih od 28. do 30. listopada 2024. u Malom Lošinju organizirala je XII. MAS - andragošku konferenciju u sklopu ESF+ projekta Daljnji razvoj sustava osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih i podizanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja, Aktivnost 2: Jačanje kapaciteta stručnjaka i ostalih dionika u sustavu obrazovanja odraslih.

XII. MAS je organiziran s posebnim osvrtom na tri glavna tematska područja u sustavu obrazovanja odraslih: vrednovanje neformalnog i informalnog učenja, programi obrazovanja odraslih i osiguranje kvalitete u sustavu obrazovanja odraslih.

Svečanost otvaranja XII. MAS - andragoške konferencije

Na trodnevnoj andragoškoj konferenciji u Malom Lošinju sudjelovali su predstavnici ustanova za obrazovanje odraslih iz cijele Hrvatske.

Svoja iskustva o navedenim temama predstavili su istaknuti stručnjaci za obrazovanje odraslih na međunarodnoj i nacionalnoj razini i time omogućili nova andragoška znanja i vještine s ciljem daljnjeg unaprjeđenja planiranja, razvoja, provedbe i praćenja sustava obrazovanja odraslih.

Momir Karin, ravnatelj Uprave za potporu i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih

XII. MAS - andragoška konferencija

XII. MAS - andragošku konferenciju 29. listopada svečano je otvorio Momir Karin, ravnatelj Uprave za potporu i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih. Istaknuo je da su u dijelu obrazovanja odraslih postignuti veliki pomaci u kvalitativnom i kvantitativnom smislu.

Prvog dana konferencije sastali su se stručni timovi Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, NSS EPALE službi, održani su informativni pultovi Erasmus+ projekata: EPALE i PartnerUp, kao i Regionalna promotivna radionica EPALE.

Vrlo zanimljivi bili su informativni caffee o aktualnoj problematici ustanova. Caffee su vodili stručnjaci Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Plenarni dio konferencije prenosio se uživo na službenom YouTube kanalu Tjedan cjeloživotnog učenja.

Ovogodišnja XII. MAS - andragoška konferencija imala je rekordnu posjećenost. Predstavници ustanova za obrazovanje odraslih iz cijele Hrvatske mogli su iz prve ruke doznati aktualnosti i čuti savjete od svih relevantnih dionika vezanih uza sustav obrazovanja odraslih, koji u Hrvatskoj zauzima sve važnije mjesto i po kojem izvan naših granica postajemo primjer dobre prakse.

VIJESTI IZ AGENCIJE

Mile Živčić

ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Na početku izlaganja ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih Mile Živčić kazao je kako se imamo priliku ponovno okupiti nakon dosta vremena na još jednoj međunarodnoj andragoškoj konferenciji. Zadnje ovakvo okupljanje bilo je u veljači 2023. U tom razdoblju puno se toga promijenilo u sustavu obrazovanja odraslih. Ovo je prilika da svi zajedno razmijenimo informacije i doznamo dokle smo došli i vidimo koji su nam sljedeći koraci. Najvažnije je da smo osigurali one ključne brojke potrebne da bi se MAS mogao odvijati svake godine, kao što smo to do sada činili, kazao je ravnatelj Živčić.

Zaključio je da smo do sada aktivno služili obrazovanju odraslih i brinuli o sustavu. Istaknuo je brojku od 1,527.157,69 eura kao iznos projekta koji smo prvi implementirali kroz sustav obrazovanja odraslih. Riječ je o promociji cjeloživotnog učenja, projekta koji je po prvi put omogućio stvarno, konkretno ulaganje u sustav, na način da smo kroz taj projekt započeli niz važnih andragoških usavršavanja koja su bila dostupna predstavnicima ustanova za obrazovanje odraslih i njihovim djelatnicima.

U Hrvatskoj je rastao postotak onih koji se uključuju u cjeloživotno učenje, dok je na razini cijele Europske unije stagnirao. Brojka 1,571.544,23 pokazuje naše dobre rezultate kroz organizaciju niza andragoških usavršavanja, rekao je ravnatelj i nastavio izlaganje prezentirajući ostale uspješne pokazatelje.

Mile Živčić, ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Osim fokusa na promociju cjeloživotnog učenja, brojka od 1,446.861,88 eura predstavlja iznos koji smo osigurali za vanjsko vrednovanje ustanova za obrazovanje odraslih i vanjsko vrednovanje skupova ishoda učenja.

Odmah je zatim spomenuo iznos od 10,469.060,64 eura, ulaganje koje je spojilo dvije ključne stvari u sustavu obrazovanja odraslih, zatim promociju obrazovanja odraslih, razvoj sustava stručnog usavršavanja andragoških djelatnika, ali u ovu brojku smo isto tako uklopili daljnje korake u sustavu osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih u Republici Hrvatskoj s naglaskom na provedbu vanjskog vrednovanja. Tu imamo ustanove koje su dobile vrlo visoku ocjenu razine kvalitete, ali isto tako i one s nezadovoljavajućim ocjenama razine kvalitete.

Ravnatelj je poručio da je cilj zadovoljavajuća ocjena razine kvalitete, a sve iznad toga je nadogradnja. Trebalo nam je nešto što će napokon uvoditi red u sustavu i ovo je najbolji pokazatelj jer one ustanove koje su dobile nezadovoljavajuću ocjenu razine kvalitete temeljem zakona i pravilnika ne mogu dobiti rješenje za nove programe dok ne poprave ono što smo zatekli u njihovim ustanovama.

Ustanove za obrazovanje odraslih ove su godine do 1. listopada Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih poslale 609 zahtjeva unutar kojih je bilo 1688 programa. Agencija je sve obradila i izdala stručno mišljenje na osnovi čega je izdano rješenje o izvođenju programa. Među tim programima dominiraju mikrokvalifikacije.

Ravnatelj je napomenuo kako kroz različite oblike edukacija i stručnog usavršavanja nastojimo osnaživati sustav. Od veljače 2023. organizirali su tako 12 različitih oblika stručnog usavršavanja, od konferencija do regionalnih skupova. Na tim edukacijama sudjelovalo je 656 različitih profila andragoških djelatnika u Republici Hrvatskoj i težnja je da se MAS-andragoška konferencija podigne na još veću razinu.

Dalje je ravnatelj kazao da se u obrazovanju odraslih događaju velike promjene te kako se ono kod nas pokazalo najfleksibilnijim dijelom obrazovanja, kao dio obrazovanja koje najbrže prihvaća promjene i to je ono po čemu se ističe u odnosu na ostale dijelove obrazovnog sustava. Posebno je zadovoljan time što se u obrazovanje odraslih uključuje sve više strukovnih škola koje u sustav mogu unijeti novu dimenziju i razinu kvalitete.

MODULARNA NASTAVA U NOVIM KURIKULIMA – PRILIKA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

Vesna Anđelić

**Agencija za strukovno obrazovanje i
obrazovanje odraslih**

Vesna Anđelić, pomoćnica ravnatelja za razvoj strukovnog obrazovanja u Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

O modularnoj nastavi u novim kurikulumima kao prilici za obrazovanje odraslih govorila je pomoćnica ravnatelja za razvoj strukovnog obrazovanja Vesna Anđelić. Istaknula je kako je upravo izrađeno 33 posebnih kurikula na razini 3. HKO-a, za djecu s teškoćama u redovitom sustavu, što djelatnike u obrazovanju odraslih ne sprečava da ih izvode za bilo kakvo pomoćno zanimanje.

Kazala je zatim kako je izrađeno 45 strukovna kurikula na razini 4.1 HKO-a i 69 strukovnih kurikula na razini 4.2 HKO-a. Istaknula je da nas 2025. i 2026. očekuje 147 novih strukovnih kurikula u redovitom strukovnom obrazovanju.

U izlaganju vezanom uz oblike učenja temeljenog na radu u okviru strukovnog kurikulumu kazala je kako se učenje temeljeno na radu realizira naukovanjem kod licenciranog poslodavca uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poduzetništvo i obrt.

Ako nije moguće osigurati dostatan broj odgovarajućih mjesta za naukovanje kod licenciranog poslodavca, učenje temeljeno na radu može se ostvariti kod poslodavca, u regionalnom centru kompetentnosti ili u ustanovi. Navedenim su obuhvaćene sve mogućnosti učenja temeljenog na radu čime se osigurava obrazovanje za kvalifikacije potrebne tržištu rada.

Najmanje 70 CSVET bodova potrebno je ostvariti učenjem na radnome mjestu kod licenciranog poslodavca, kod poslodavca, u Regionalnom centru kompetentnosti ili u ustanovi gdje se učenici postupno uvode u posao te u ograničenom obujmu sudjeluju u radnom procesu u kontroliranim uvjetima uz mentora i/ili nastavnika.

Rad na radnome mjestu, u regionalnom centru kompetentnosti ili u ustanovi dio je programa strukovnog obrazovanja i osposobljavanja koji vodi do formalne kvalifikacije.

Vezano uz modularnu strukturu strukovnih kurikula napomenula je kako je nastavni predmet tradicionalna cjelina učenja koja se provodi kroz cijelu školsku godinu ili polugodište. Predmet često pokriva širok spektar tema unutar određenog područja.

Napomenula je da se nastavni predmet izvodi prema unaprijed određenoj godišnjoj satnici i ima manje mogućnosti za fleksibilnost. Njegova struktura je obično fiksna i često s naglaskom na teorijski sadržaj. Nastavni predmet obično sadrži kombinaciju teorije i prakse, ali nisu nužno usmjereni na specifične radne kompetencije.

Za modul je kazala kako je riječ o fleksibilnijoj i ciljano orijentiranoj cjelini koja se fokusira na stjecanje specifičnih znanja ili vještina. On može trajati kraće i osmišljen je kako bi se određene kompetencije stjecale u skladu s potrebama polaznika i tržišta rada.

Dalje je istaknula kako je modul često manji po obujmu od nastavnog predmeta i može trajati nekoliko tjedana ili mjeseci, ovisno o ishodišta učenja i ciljevima. Usmjeren je na stjecanje specifičnih ishoda učenja koji su jasno definirani. Ishodi su često povezani s praktičnim znanjima i vještinama koje su izravno primjenjive na tržištu rada.

Modul je izravno osmišljen kako bi pripremio učenike za određeni posao ili radno mjesto. Riječ je o samostalnoj jedinici koja može biti dio šireg kurikuluma i može se koristiti za specijalizaciju.

Za modul Oblikovanje, ukrašavanje i serviranje složenijih slastica kod zanimanja slastičar ističe kako je obvezan modul koji svi učenici moraju završiti da bi stekli osnovne vještine potrebne za rad u slastičarstvu. Ovaj modul pokriva ključne vještine oblikovanja, ukrašavanja i serviranja koje su potrebne za rad u ovom sektoru.

O povezanosti s praksom tog modula kazala je kako uključuje značajan dio UTR-a (70-80 posto), koji učenici izvode u specijaliziranim učionicama, kod poslodavca ili u regionalnim centrima kompetentnosti. Ova praksa omogućuje učenicima primjenu naučenih tehnika na stvarnim slasticama, pripremajući ih za rad u stvarnom okruženju.

Polaznici ne samo da usvajaju tehnička znanja već i razvijaju vještine rješavanja problema, prilagodbe radnim uvjetima i timskog rada. Praktični zadaci, poput ukrašavanja torte za posebne događaje, omogućuju učenicima da svoje znanje primijene u konkretnim situacijama, povezujući teorijsko znanje s praktičnom primjenom.

Učenje temeljeno na radu omogućuje učenicima aktivno sudjelovanje u svim fazama procesa izrade slastica, od pripreme sastojaka do konačnog serviranja proizvoda. Učenici rade u stvarnim radnim okruženjima, što im omogućava da stječu iskustva koja su vrlo slična onima u stvarnim radnim uvjetima.

Ne samo da stječu tehnička znanja potrebna za izradu i ukrašavanje slastica već također razvijaju ključne kompetencije poput timskog rada, prilagodljivosti i učinkovitog upravljanja vremenom.

Pomoćnica ravnatelja poručila je kako učenje temeljeno na radu kod poslodavaca omogućuje polaznicima da se upoznaju s radnom kulturom i organizacijom te da razviju profesionalne vještine i radne navike.

Što nas čeka na jesen 2025.

- 33 posebna kurikula na razini 3 HKO-a
- 45 strukovna kurikula na razini 4.1 HKO-a
- 69 strukovni kurikula na razini 4.2 HKO-a
- 147 novih strukovnih kurikula u redovitom strukovnom obrazovanju

VEZA IZMEĐU REDOVITOG OBRAZOVANJA I OBRAZOVANJA ODRASLIH – PRIMJENA NOVIH PRAVILNIKA IZ PODRUČJA OBRAZOVANJA

Ivana Pilko Čunčić, načelnica sektora za srednjoškolski odgoj i obrazovanje i obrazovanje odraslih iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih

Ivana Pilko Čunčić

načelnica sektora za srednjoškolski odgoj i obrazovanje i obrazovanje odraslih iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih

Ivana Pilko Čunčić u svojem je izlaganju objasnila vezu između redovitog obrazovanja i obrazovanja odraslih te kako primijeniti nove pravilnike iz područja obrazovanja.

Istaknula je kako je osiguranje kvalitete izuzetno bitno radi otvaranja novog koncepta u obrazovanju odraslih, a da smo u sustavu mikrokvalifikacija napravili jedan od najvećih iskoraka na razini Europske unije. Dolazi nam veliki priljev radne snage kojima trebaju različite vještine i tu nam je Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih ključan partner, rekla je.

U početnom dijelu svog izlaganja osvrnula se na ono što se do sada u sustavu obrazovanja odraslih promijenilo te je spomenula ključan korak koji je napravila Republika Hrvatska, a to je donošenje zakona o obrazovanju odraslih koji je stupio na snagu početkom 2022. Također je spomenula i pravilnike koji su doneseni, kao što je Pravilnik o načinu vanjskog vrednovanja ustanova i skupova ishoda učenja, Pravilnik o standardima i normativima za rad ustanova te Pravilnik o načinu prijave i provođenju vrednovanju prethodnog učenja. Ono što još treba završiti i što čeka svoju objavu i implementaciju jest pravilnik o andragoškoj dokumentaciji koji se ne može implementirati sve dok se ne izrade programi vrednovanja.

Također je naglasila je i kako će se početkom 2025. donijeti pojedinačne odluke o stupanju na snagu strukovnih kurikula nakon kojeg će se revidirati svi postojeći i već doneseni pravilnici, a Ministarstvo će, da bi se olakšao rad ustanovama, točno odrediti koji se programi stavljaju izvan snage, a koji će se provoditi.

Razvoj Nacionalnog informacijskog sustava obrazovanja odraslih Faze I. omogućio je statistički uvid i pregled ustanova, a nastavno na to uskoro kreće i Faza II. razvoja spomenutog sustava koji će omogućiti prebacivanje u digitalni oblik komunikacije kroz bazu.

U drugom dijelu svojega izlaganja spomenute su nadolazeće aktivnosti u sustavu obrazovanja odraslih, kao što je završetak Pravilnika o andragoškoj dokumentaciji koji se očekuje do kraja 2025.

U nastavku izlaganja osvrnula se na zakone koji su bitni i koji otvaraju brojna pitanja među ustanovama kao što su zakon kojim se uređuje djelatnost odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama te zakon kojim se uređuje djelatnost strukovnog obrazovanja, a koji se koriste kada zakon o obrazovanju odraslih to ne određuje. Isto tako donesen je i novi Pravilnik o pedagoškoj dokumentaciji i evidenciji te javnim ispravama u školskim ustanovama koji propisuje da se sva dokumentacija vodi isključivo u elektroničkom obliku. Dakle, u digitalnom se obliku vodi dokumentacija prateći sve smjernice koje postojeći pravilnik nalaže. Za kraj spomenula je i Zakon o osobnoj asistenciji iz kojeg proizlazi Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima. Na temelju toga izrađen je program obrazovanja za stjecanje djelomične kvalifikacije pomoćnik/pomoćnica u nastavi čije je trajanje 250 sati, a može se financirati i kroz vaučere Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

U završnom dijelu izlaganja naglasila je kako se do 2027. očekuje poboljšanje koordinacije između glavnih dionika i multisektorska suradnja, razvoj platformi za suradnju, razvoj održivijih modela financiranja na nacionalnoj razini te razvoj individualnih obrazovnih računa, a istodobno će se poticati i uključivanje poslodavaca u financiranje obrazovanja odraslih. Kao bitnu stavku izdvojila je i projekt koji je predložen Europskoj komisiji, a koji je usmjeren na to da se karijerno savjetovanje smjesti u ustanove za obrazovanje te da se stručne službe ustanova za obrazovanje bave karijernim usmjeravanjem, primjerice u osnovnoj školi za srednju, u srednjoj za fakultet i slično.

AKTIVNOSTI NA PODRUČJU PROVEDBE VAUČERA ZA OBRAZOVANJE

**Ivana Drobac Kern
i Majda Jelenčić**

**Hrvatski zavod za zapošljavanje
Odjel za profesionalno usmjeravanje
i obrazovanje**

Ivana Drobac Kern predstavila je rezultate provedbe sustava vaučera za obrazovanje odraslih od travnja 2022. do listopada ove godine. Vaučere je koristilo ili koristi 27.260 osoba. Njih 17.945 završili su obrazovanje, 5457 trenutno pohađaju obrazovanje, 76 posto njih zaposlene su osobe, dok je 3740 pripadnika ranjivih skupina.

Ukupno je utrošeno 21,740.455,00 eura, od čega 80 posto za stjecanje digitalnih vještina, 12 posto za stjecanje zelenih vještina, a 8 posto za ostale vještine. Prosječan iznos vaučera je 990 eura.

U sustavu je 179 pružatelja vaučera, od kojih je 148 aktivnih, 15 posto provodi jedan program, 51 posto provodi do 10 programa, dok 34 posto provodi 10 i više programa.

Među 275 programa 21 posto je za stjecanje zelenih vještina, 36 posto za stjecanje digitalnih vještina i 43 posto za stjecanje ostalih vještina.

Najtraženiji programi su internetski marketing i brendiranje, rukovanje viličarom u skladišnom prostoru, Front-End developer i grafički dizajner – specijalist digitalnog izdavaštva.

51 posto od 275 različitih dostupnih programa je korišteno (dodijeljen najmanje jedan vaučer), 79 posto korištenih programa je s manje od 20 polaznika, a 49 posto od ukupnog broja vaučera dodijeljeno je za pet programa.

Govoreći o strukturi nezaposlenih osoba u evidenciji HZZ-a iznijela je sljedeće podatke: 82.839 je nezaposlenih (rujan 2024.), 42 posto dugotrajno nezaposlenih, 60 posto razina 4.1 i 4.2, 17 posto razina 1, 5.075 osoba bez škole (6 posto), 13 posto OSI, 27 posto mladi (NEET).

Provedena je i analiza upitnika o zadovoljstvu pohađanim programom i stečenim kompetencijama. Korisnici su naveli: bolja tehnička podrška, veća posvećenost predavača polaznicima, pojednostavljenje i moderniziranje polaganja ispita, veća interaktivnost, veće usmjeravanje na detalje, personalizirane radne grupe, povećanje raznolikosti nastavnih metoda, povećanje vremena za praktičnu nastavu, potreba za obuhvatnijim edukacijama (mikrokvalifikacije nisu dovoljne), potreba za snimanjem nastave, usklađenost prema prethodnom znanju polaznika, više vremena za pripremu ispita.

Pružatelji obrazovanja naveli su: kvalitetnija provedba praktične nastave, potreba za usklađivanjem ishoda učenja i potreba na tržištu rada, potreba za konkretnijim i praktičnijim radnim zadacima, uključivanje poslodavaca u dizajn i izvedbu programa, pravodobna i efikasnija informiranost na nacionalnoj razini, povećanje iznosa vaučera zbog inflacije, potreba za obuhvatnijim edukacijama, prilagođavanje programa potrebama i interesima polaznika, potreba za manjom količinom administratorskih koraka, bolja tehnička opremljenost učilišta i bolja podrška polaznicima kroz mentorstvo i savjetovanje.

Poslodavci su naveli: djelatnici proširili postojeće znanje koje im koristi na trenutnom radnom mjestu, djelatnici stekli nova znanja koja su im omogućila promjenu poslodavca, potreba za izvedbom programa na engleskom jeziku, nezadovoljstvo izvedbom teorijskog dijela obrazovanja, potreba za produljenjem trajanja programa, nezadovoljstvo provođenja nastave online načinom, potreba za fleksibilnijim načinom rasporeda predavanja, potreba za većim opsegom praktične nastave.

Ivana Drobac Kern, rukovoditeljica Odjela za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Majda Jelenčić, viša stručna savjetnica iz Odjela za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Majda Jelenčić govorila je o aktivnostima u cilju unaprjeđenja sustava te o programima učenja hrvatskog kao stranog jezika zbog većeg priljeva radne snage.

Kraći neformalni programi u trajanju od 70 sati namijenjeni su tako razvoju osnovnih temelja komunikacije i konkretnom sektoru u kojem djelatnik radi, poput ugostiteljstva, građevine, prehrambene i prerađivačke industrije dok su formalni programi do uključivo C1 namijenjeni stjecanju više razine znanja hrvatskog jezika, za osobe koje rade u zanimanjima za koje je potrebna kvalifikacija na visokoj razini te za osobe koje rade u reguliranim profesijama.

Kazala je kako je uvedeno praćenje trajanja programa te da su objavljene Smjernice za izradu programa neformalnog/formalnog obrazovanja za stjecanje kompetencija potrebnih za rad.

Istaknula je kako je obrazovanje definirano kao razdoblje kroz koje osoba pohađa nastavu s točnim datumima početka i završetka nastave, što stoji u ugovoru.

Najavila je uspostavu novog sustava za praćenje prisutnosti i isplatu novčane pomoći. Do sada su, naime, sami korisnici na mjesečnoj razini dostavljali liste prisutnosti koje su potvrđivane pečatom i potpisom ustanove u kojoj se provodilo obrazovanje. Dogodilo se, kako je rekla, nekoliko slučajeva pokušaja zlouporabe pa će ustanove kroz Moj vaučer aplikaciju Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na mjesečnoj razini dostavljati podatke o prisutnosti korisnika.

Iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje najavljuju poboljšanje vidljivosti potreba na tržištu rada kao smjernice za kreiranje novih programa obrazovanja, a uskoro očekuju i program za stjecanje djelomične kvalifikacije vezan za osobnog asistenta, na kojem će surađivati s nadležnim ministarstvima.

Marija Pavkov, viša savjetnica 2 iz Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

PUT DO KVALITETE: ULOGA EVALUACIJE U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Marija Pavkov i Josip Ivoš

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Put do kvalitete: uloga evaluacije u obrazovanju odraslih bila je tema zajedničke prezentacije Marije Pavkov i Josipa Ivoša iz Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Istaknuto je kako evaluacija pomaže ustanovama da procijene relevantnost, učinkovitost, djelotvornost i utjecaj njihova rada. Evaluacija nije samo procjena uspjeha ili neuspjeha već i prilika za učenje iz iskustva i primjenu naučenih lekcija u budućnosti.

Naglasili su da je važno odgovoriti na pitanja što želimo postići evaluacijom, a to je poboljšanje kvalitete u radu, ostvarivanje strateških ciljeva, prilagodbu promjenama u obrazovnim potrebama, osiguravanje transparentnosti i odgovornosti te kontinuirani profesionalni razvoj. Evaluaciju provodimo zbog identifikacija područja za poboljšanje obrazovnih rezultata polaznika, povećanja zadovoljstva polaznika i djelatnika, osiguranja kontinuiranog napretka te podrške za donošenje informiranih odluka.

Ciljne skupine mogu biti polaznici, nastavnici, predavači, administrativno osoblje, lokalna zajednica, poslodavci i sl.

Josip Ivoš, voditelj Odjela za praćenje i evaluaciju iz Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Prije kretanja u ovaj postupak važno je postaviti pitanja zašto se provodi evaluacija, zatim što će se evaluirati, koji podaci će se prikupljati, kada će se evaluirati, koje metode će se primijeniti te tko će i za što upotrijebiti rezultate.

Područja evaluacije koja se obrađuju su upravljanje ustanovom, postignuća polaznika i briga o polaznicima, zadovoljstvo polaznika, uključivanje poslodavaca i lokalne zajednice, ljudski i materijalni resursi, kvaliteta obrazovnih programa, metode učenja i poučavanja te projekti.

Rezultati evaluacije uključuju analizu i unaprjeđenje kvalitete rada ustanove, evaluacijsko izvješće, izvješće o samovrednovanju, SWOT ili PESTLE analizu, pripremu razvojnog plana, vanjsko vrednovanje, certificiranje (primjerice ISO standardi), uvođenje promjena/prilike za poboljšanja, svjesnost nastavnika i administrativnog osoblja o ciljevima ustanove.

Svi postupci dovest će do više razine kvalitete ustanove i, što je najvažnije, zadovoljstva i boljeg uspjeha polaznika.

INFORMATIVNI CAFFEEI NA TEME AKTUALNE PROBLEMATIKE USTANOVA

stručni timovi Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Mateja Mandić, Snježana Bukvić i Mia Bolf održali su cafee na temu Vrednovanje prethodnog učenja.

Sudionici su se upoznali s novim Pravilnikom o načinu prijave i provođenju vrednovanja prethodnog učenja. Kroz individualni razgovor s predstavnicima Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih imali su priliku postaviti različita pitanja vezana za postupak vrednovanja prethodnog učenja.

Tamara Hudolin, Antonija Merdžan i Ognjen Piljek Žiljak raspravljali su na temu Uspostavljanje sustava kvalitete.

Sudionici su kroz individualni razgovor s predstavnicima Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih razmotrili sva pitanja vezana uz postupke osiguravanje kvalitete u obrazovanju odraslih.

Heidi Cipriš Madunić, Antonela Šimunović, Irena Ištvančić u jednom timu te Dragana Štrkalj, Vanja Žižić, Dragica Kovčalića u drugom timu održale su sa sudionicima radionicu **Od standarda kvalifikacije/skupa ishoda učenja do programa obrazovanja.**

Približio se kraj razdoblju od tri godine od dana stupanja na snagu Zakona o obrazovanju odraslih u kojem su ustanove mogle izvoditi programe obrazovanja na temelju rješenja o odobrenju izvođenja programa donesenih prije stupanja na snagu ovoga Zakona. U tom razdoblju izrađen je velik broj novih programa obrazovanja koji su dobili pozitivno stručno mišljenje i trenutno se izvode u ustanovama za obrazovanje odraslih.

Sudionici su kroz individualni razgovor s predstavnicima Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih imali priliku osobno postaviti pitanja vezana uz moguće izazove na putu od izrade prijedloga standarda kvalifikacije ili skupa/skupova ishoda učenja do izrade programa obrazovanja, kao i uz njihovu provedbu.

Informativni caffeei stručnih timova Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

INFORMATIVNI PULTOVI ERASMUS+ PROJEKATA ASOO: EPALE I PARTNER UP

Prvog dana konferencije sastali su se stručni timovi Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, NSS EPALE službi, održani su informativni pultovi Erasmus+ projekata: EPALE i Partner UP, kao i Regionalna promotivna radionica EPALE.

U sklopu promotivne radionice i infopulta sudionici su mogli dobiti sve bitne informacije vezano za projekt EPALE kao i samu platformu, a mogli su doznati i sve vezano za nove funkcionalnosti koje platforma nudi.

Na ovogodišnjoj konferenciji u sklopu projekta EPALE također su bili prisutni i predstavnici timova EPALE Crna Gora Aleksandra Lalević, direktorica Centra za stručno obrazovanje i članica Upravnog odbora EPALE Crna Gora, Gordana Bošković, nacionalna EPALE koordinatorica, Magdalena Jovanović, članica tima EPALE Crna Gora i Safet Kalač, predstavnik Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore.

Također su bili prisutni i članovi EPALE Bosna i Hercegovina te predstavnici Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Maja Stojkić, Dragan Pinjuh, Milana Popržen, Dušan Sarajlić, Slavko Karan te Milana Sukara.

Informativni pult Erasmus+ projekata ASOO: EPALE I PARTNER UP

RADIONICE

Treći dan konferencije bio je u znaku nekoliko zanimljivih i dinamičnih radionica. One su održavane istodobno na nekoliko lokacija, a vodili su ih timovi stručnjaka Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Radionica pod vodstvom timova stručnjaka Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Radionica za izradu programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu/ovima ishoda učenja iz registra hrvatskog kvalifikacijskog okvira

Radionica za izradu programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu/skupovima ishoda učenja iz Registra Hrvatskog kvalifikacijskog okvira odvijala se u dvije grupe.

Prvu su vodili Heidi Cipriš Madunić, Antonela Šimunović i Dragica Kovčalića, dok su drugom upravljali Dragana Štrkalj, Vanja Žižić i Irena Ištvančić.

U prvom dijelu radionica naglasak je bio na skupovima ishoda učenja koji su podloga za izradu programa obrazovanja odraslih.

Djelatnici Agencije sudionicima radionice pokazali su kako ispravno izraditi i podnijeti zahtjev za upis skupa ishoda učenja u Registar Hrvatskog kvalifikacijskog okvira s posebnim osvrtom na opravdanost predlaganja novog skupa.

Predstavili su im najvažnije elemente formalne provjere i stručnog vrednovanja zahtjeva koji su ujedno i smjernice za izradu prijedloga, a na stvarnim su primjerima pokazali koje su najčešće situacije u kojima je potrebno ispraviti ili doraditi zahtjev.

U drugom dijelu radionice sudionici su dobili upute za planiranje i izradu novih programa obrazovanja odraslih za stjecanje mikrokvalifikacija i djelomičnih kvalifikacija, a sukladno HKO standardima i važećoj Metodologiji za izradu programa obrazovanja odraslih za stjecanje mikrokvalifikacija, djelomičnih kvalifikacija i cjelovitih kvalifikacija financiranih putem vaučera i drugih izvora financiranja, a temeljem dosadašnjih iskustava u njihovom vrednovanju.

Voditelji su sudionicima pokazali, na konkretnim primjerima, elemente i sastavnice programa na koje je pri izradi potrebno posebno obratiti pozornost kako bi mogli biti odobreni od Agencije i pogodni za financiranje vaučerima za stjecanje zelenih, digitalnih i ostalih vještina, traženih na tržištu rada. Sudionici su analizirali primjere programa, uočili moguće pogreške i dali svoje prijedloge za poboljšanja.

Što su donijeli programi obrazovanja odraslih temeljeni na HKO-u:

- osiguravanje uvjeta za kvalitetno obrazovanje
- jačanje uloge ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje
- bolju zapošljivost
- uspostavljanje partnerstva između nositelja i dionika HKO-a
- bolju mobilnost građana

Što su donijele mikrokvalifikacije:

- fleksibilnost
- stjecanje ciljanih znanja i vještina
- izbor i/ili kombiniranje skupova ishoda učenja
- usmjerenost na potrebe polaznika

Dvije su zaključne napomene radionice:

-> svi skupovi ishoda učenja/standardi kvalifikacija upisani u Registar HKO-a javno su dostupni i mogu se koristiti za potrebe izrade programa

-> skup/skupovi ishoda učenja/standardi kvalifikacija nisu isto što i program obrazovanja.

Radionica osiguravanje kvalitete u ustanovi za obrazovanje odraslih

Radionicu osiguravanja kvalitete u ustanovi za obrazovanje odraslih vodili su Tamara Hudolin i Damir Šoh.

Na ovoj je radionici sudionicima pružena podrška u provođenju postupka osiguravanja kvalitete. Prvi dio bio je usmjeren na redovito provođenje postupka samovrednovanja, s ciljem što učinkovitije provedbe ovoga instrumenta unutarnjeg osiguravanja kvalitete, kao i ispunjavanje obveze ustanova u pogledu provedbe samovrednovanja sukladno Zakonu o obrazovanju odraslih. U središtu drugog dijela radionice bilo je vanjsko vrednovanje ustanova za obrazovanje odraslih te su sudionici imali priliku upoznati se sa svim ključnim sastavnicama ovog postupka.

Ciljevi osiguravanja kvalitete

Primjeri dobre prakse ustanova:

- uspostava sustava kontrole kvalitete
- sudjelovanje na edukacijama u organizaciji Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
- pravodobno informiranje o zakonskim i podzakonskim aktima koji definiraju postupak vanjskog vrednovanja, odnosno prava i obveza ustanove
- korektna i pravodobna komunikacija
- redovita i kvalitetna izrada godišnjih izvješća o samovrednovanju, uključujući smjernice za poboljšanje (na temelju kojih se izrađuje izvješće o samovrednovanju za prethodnih pet godina)
- detaljno i objektivno napisano Izvješće o samovrednovanju uz dostavljene relevantne dokaze
- pravodobna dostava tražene dokumentacije u okviru postupka vanjskog vrednovanja ustanove/efikasna komunikacija s Agencijom
- kvalitetna priprema materijala za kreiranje Plana posjeta / raspoloživost tijekom posjeta

Primjeri loše prakse ustanova:

- nepoznavanje zakonskih i podzakonskih akata koji definiraju postupak vanjskog vrednovanja te prava i obveze ustanova u okviru samog postupka
- neadekvatna komunikacija ili njezin izostanak tijekom postupka
- zanemarivanje obavijesti o uvrštenju u godišnji Plan vanjskog vrednovanja ustanova
- nedolazak na edukaciju u organizaciji Agencije
- izbjegavanje dostavljanja izvješća o samovrednovanju
- dostava Izvješća o samovrednovanju na pogrešnom obrascu ili bez navođenja i dostave dodatne dokazne dokumentacije
- dostava pet godišnjih izvješća o samovrednovanju umjesto jednog cjelovitog izvješća o samovrednovanju za potrebe postupka vanjskog vrednovanja ustanove
- onemogućavanje rada članova Stručnog povjerenstva sukladno Protokolu i Planu posjeta
- tijekom posjeta nije osigurana provedba planiranih aktivnosti prema dostavljenom Planu posjeta (nije osiguran adekvatan prostor, internet, nije spremna dokumentacija za uvid, nije osiguran dovoljan uzorak polaznika, nastavnika, poslodavaca...)

Radionica pod vodstvom timova stručnjaka Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Radionica za ustanove obuhvaćene Godišnjim planom provedbe vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih za 2025. godinu

Na čelu ove radionice zatvorenog tipa za ustanove obuhvaćene godišnjim planom provedbe vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih za 2025. godinu bili su Antonija Merdžan, Tanja Valsted i Ognjen Piljek Žiljak.

Kakvo samovrednovanje treba biti i što donosi ustanovi

Sukladno Protokolu vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih organizirala je ciljanu edukaciju za ustanove koje će temeljem Godišnjeg plana biti obuhvaćene postupkom vanjskog vrednovanja u 2025. godini. Edukacija se provela kroz radionicu koja je imala dva dijela. U prvom dijelu sudionici su dobili smjernice i upute vezane uz izradu njihovog izvješća o samovrednovanju. U drugom je dijelu sudionicima detaljno predstavljen cijeli postupak vanjskog vrednovanja ustanova, uključujući relevantne propise, korake, rokove te prava i obveze svih uključenih dionika.

Svrha provedbe vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih jest provjeriti u kojoj mjeri ustanove za obrazovanje odraslih ispunjavaju dogovorene standarde kvalitete na nacionalnoj razini. Važno je štititi kvalitetu obrazovanja odraslih, ustanova za obrazovanje odraslih i programa za obrazovanje odraslih te osiguravati ispunjenost standarda kvalitete, kao i poticati daljnji razvoj kvalitete ustanova u svim segmentima njihova rada. Na temelju ocjene kvalitete preporučiti daljnja unaprjeđenja tih ustanova.

Time se doprinosi unaprjeđivanju kvalitete pojedinačnih ustanova, a posljedično i sustava obrazovanja odraslih u cijelosti.

U postupku vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih koriste se sljedeći dokumenti:

- Zakon o obrazovanju odraslih (NN 144/21.)
- Pravilnik o načinu vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih i skupova ishoda učenja te načinu rada i imenovanju povjerenstva za prigovore na izvješće o vanjskom vrednovanju (NN 19/23.)
- Priručnik za unutarnje osiguravanje kvalitete u obrazovanju odraslih - Smjernice, područja i alati za samovrednovanje
- Protokol vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih
- Smjernice za provedbu vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih
- Etički kodeks vanjskog vrednovanja ustanova

Radionica pod vodstvom timova stručnjaka Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Proces samovrednovanja u kontekstu vanjskog vrednovanja sastoji se od postupka koji uključuje izvješće o samovrednovanju, vremenskog okvira provedbe, opsega i fokusa, navođenja osobe zaduženih za operativnu provedbu procesa kao i uključenost dionika, a sve **rezultira Izvješćem** (i planom unaprjeđenja).

Radionica za izradu programa vrednovanja prethodnog učenja za ustanove obrazovanja odraslih s vrlo visokom ili visokom razinom kvalitete

Radionicu za izradu programa vrednovanja prethodnog učenja i izrada programa vrednovanja za ustanove obrazovanja odraslih s vrlo visokom ili visokom razinom kvalitete vodile su Mateja Mandić, Snježana Bukvić i Mia Bolf.

Ovo je bila ciljana edukacija zatvorenog tipa za ustanove obrazovanja odraslih koje imaju rješenje Agencije o vrlo visokoj ili visokoj razini kvalitete ustanove za izradu programa vrednovanja prethodnog učenja. Aktivnosti radionice bile su vezane uz propise u Pravilniku o načinu prijave i provođenju vrednovanja prethodnog učenja te uputama i preporukama iz Metodologije za izradu programa vrednovanja prethodnog učenja za stjecanje mikrokvalifikacija, djelomičnih kvalifikacija i cjelovitih kvalifikacija. Radionica je održana u dva tematska dijela. Cilj prvog dijela bio je upoznati sudionike s Metodologijom za izradu programa vrednovanja prethodnog učenja za stjecanje mikrokvalifikacija, djelomičnih kvalifikacija i cjelovitih kvalifikacija. U drugom su dijelu predstavnici ustanova sudjelovali u izradi programa vrednovanja prethodnog učenja.

Dijelovi radionice:

- zakonski propisi
- metodologija za izradu programa vrednovanja prethodnog učenja za stjecanje mikrokvalifikacija, djelomičnih kvalifikacija i cjelovitih kvalifikacija
- izrada primjera programa vrednovanja prethodnog učenja.

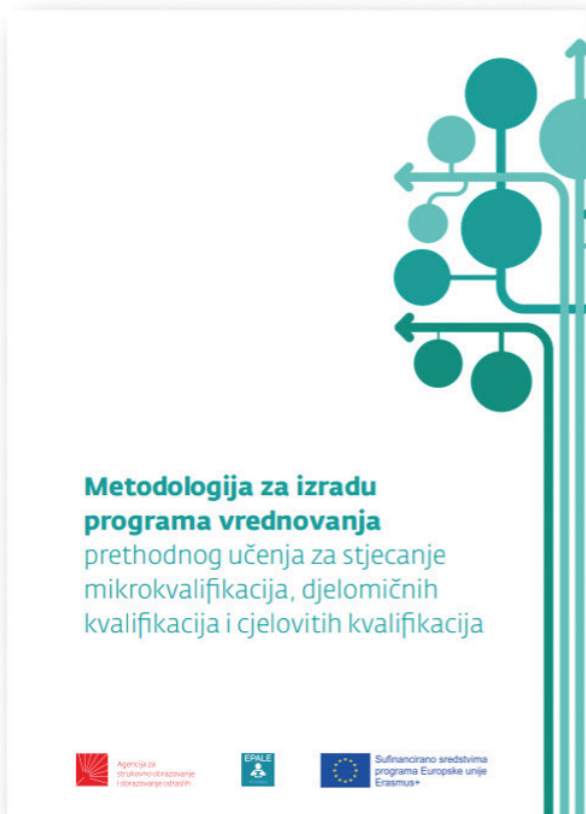
Naglašeno je kako cilj programa vrednovanja opisuje kompetencije programa vrednovanja koje pristupnici dokazuju kroz zadatak/zadatke koji će obuhvatiti sve skupove ishoda učenja.

Radionica pod vodstvom timova stručnjaka Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Radionice pod vodstvom timova stručnjaka Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Metodologija za izradu programa vrednovanja

Vodič ustanovama za obrazovanje odraslih – vrednovanje prethodnog učenja

Obrazac za izradu programa vrednovanja prethodnog učenja

1. OPĆI DIO

PODACI O PROGRAMU VREDNOVANJA ZA STJECANJE MIKROKVALIFIKACIJE / DJELOMIČNE KVALIFIKACIJE / CJELOVITE KVALIFIKACIJE			
Sektor			
Naziv programa			
Vrsta programa			
Predlagatelj	Naziv ustanove		
	Adresa		
Dokumenti na temelju kojih je izrađen program vrednovanja prethodnog učenja			
Naziv Standarda zanimanja (poveznica); datum/i njegove/njihove valjanosti u Registru HKO-a		Kompetencije iz odgovarajućeg Skupa kompetencija	
Naziv Skupa kompetencija (poveznica)			
SZ: (poveznica)			
Vrijedi do:			
SKOMP: (poveznica)			
SZ: (poveznica)			
Vrijedi do:			
SKOMP: (poveznica)			
Naziv Standarda kvalifikacije (poveznica); datum/i njegove/njihove valjanosti u Registru HKO-a	Skupovi ishoda učenja (poveznice)	Razina SIU	Obujam u CSVET/HROO bodovima
SK: (poveznica)	SIU 1:		
Vrijedi do:	SIU 2:		
	SIU 3:		

Obrazac za izradu programa vrednovanja prethodnog učenja

NAJAVA BUDUĆIH AKTIVNOSTI U SUSTAVU OBRAZOVANJA ODRASLIH

Pomoćnik ravnatelja za razvoj obrazovanja odraslih Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih Mario Vučić najavio je buduće aktivnosti u sustavu obrazovanja odraslih.

Prva i najveća je ovogodišnji 18. Tjedan cjeloživotnog učenja koji se održava od 2. do 10. prosinca 2024. u cijeloj Hrvatskoj, a svečano otvorenje je u Karlovcu. Kao i prethodnih godina, građani će imati mogućnost posjećivati besplatne radionice, predavanja, okrugle stolove, dok će niz obrazovnih ustanova otvoriti svoja vrata i omogućiti potencijalnim polaznicima da se upoznaju s mogućnostima obrazovanja što ih nude. Od ove godine u tome im pomaže 21 županijski koordinatorski zadužen za pripremu, organizaciju i provedbu promotivnih aktivnosti u sklopu kampanje u svim županijama Republike Hrvatske.

Završna aktivnost kampanje je službeno predstavljanje rezultata istraživanja PIAAC, koje se po prvi put provodi i u Republici Hrvatskoj. Istraživanje PIAAC je najveća i najinovativnija procjena velikog opsega u području pismenosti odraslih, a provodi ga Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), a u Republici Hrvatskoj za njegovu provedbu zadužena je Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Cilj mu je pružiti sveobuhvatnu sliku ključnih vještina među radno sposobnim stanovniš-

vom (16-65) te istražiti kako se te vještine koriste na poslu i u društvu, kako se mijenjaju s obzirom na stupanj obrazovanja, osposobljenosti i iskustvo učenja odraslih te kako je ovladanost vještinama povezana s obrazovnim, ekonomskim i socijalnim ishodima, odnosno visinom plaće, radnim statusom, gospodarskim rastom i produktivnošću te, u konačnici, i socijalnom dobrobiti.

Daljnji fokus je na aktivnostima vezanim uz stjecanje zelenih, digitalnih i ostalih vještina, traženih na tržištu rada.

U planu je 150 različitih događanja vezanih andragoška usavršavanja.

Najavio je da bi modularna nastava u kurikulumima mogla biti tema iduće MAS – andragoške konferencije.

Pomoćnik ravnatelja podsjetio je sve prisutne da zadovoljavajuća ocjena za njihovu ustanovu znači da država stoji iza njih, što je motivacija za buduće aktivnosti koje čekaju sve sudionike u sustavu obrazovanja odraslih.

Mario Vučić, pomoćnik ravnatelja za razvoj obrazovanja odraslih Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

EVALUACIJSKO IZVJEŠĆE

Marija Pavkov i Josip Ivoš

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Ova analiza temelji se na povratnim informacijama prikupljenim u evaluacijskom obrascu koji su ispunili sudionici XII. MAS – andragoške konferencije. Cilj analize je ocjena zadovoljstva organizacijom konferencije te prikupljanje prijedloga i zapažanja za poboljšanja organizacije budućih konferencija.

Evaluacijski obrazac sadržavao je niz pitanja koja su sudionicima omogućila da ocijene svoje iskustvo u različitim kategorijama:

- identifikiranje uloge sudionika, primjerice zaposlenik i suradnik (ravnatelj, andragoški voditelji, nastavnici, stručni suradnici, predavači, treneri i sl.)
- informacija o prvom sudjelovanju na konferenciji
- zadovoljstvo organiziranim radionicama te primjena usvojenih znanja i vještina u svakodnevnom radu.

Ukupno je na konferenciji sudjelovalo 311 sudionika, od čega je 128 ispunilo anketu. To predstavlja 41,16 posto ukupnog broja sudionika, što je dobar reprezentativni uzorak.

Prikupljeni odgovori iz evaluacijskih obrazaca bili su anonimni i povjerljivi čime se omogućila objektivna analiza i bolje razumijevanje iskustava sudionika. Analizom dobivenih podataka određena su ključna područja za poboljšanje uz davanje preporuke za organizaciju budućih međunarodnih andragoških simpozija.

U nastavku izvješća predstavljamo detaljne rezultate analize svakog dijela konferencije, uključujući statističke podatke i komentare sudionika.

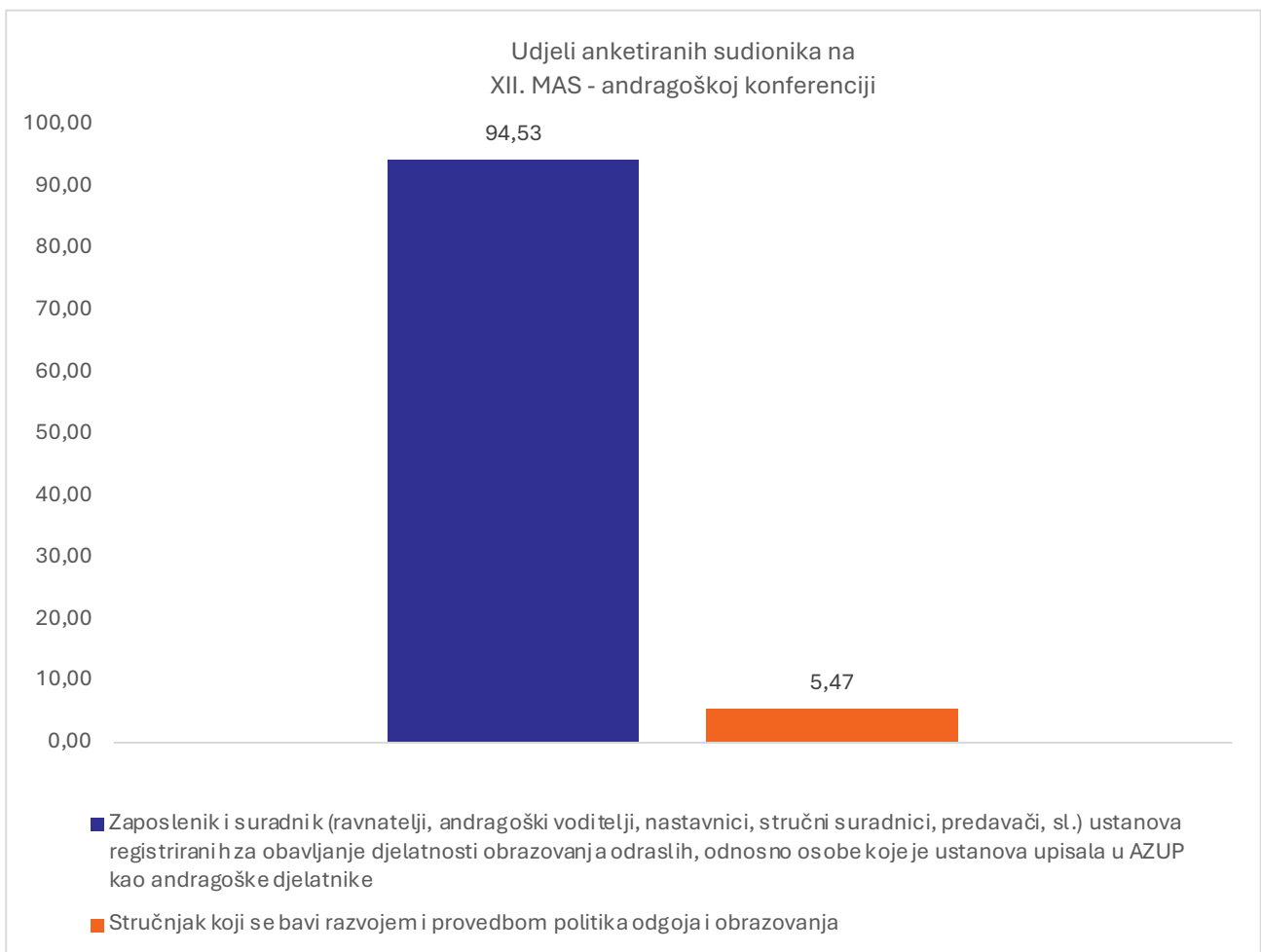
IDENTIFICIRANJE ULOGA ANKETIRANIH SUDIONIKA

U ovom poglavlju evaluirana je:

- uloga sudionika na XII. MAS - andragoškoj konferenciji
- prvo sudjelovanje na XII. MAS - andragoškoj konferenciji

Broj anketiranih sudionika i njihova uloga

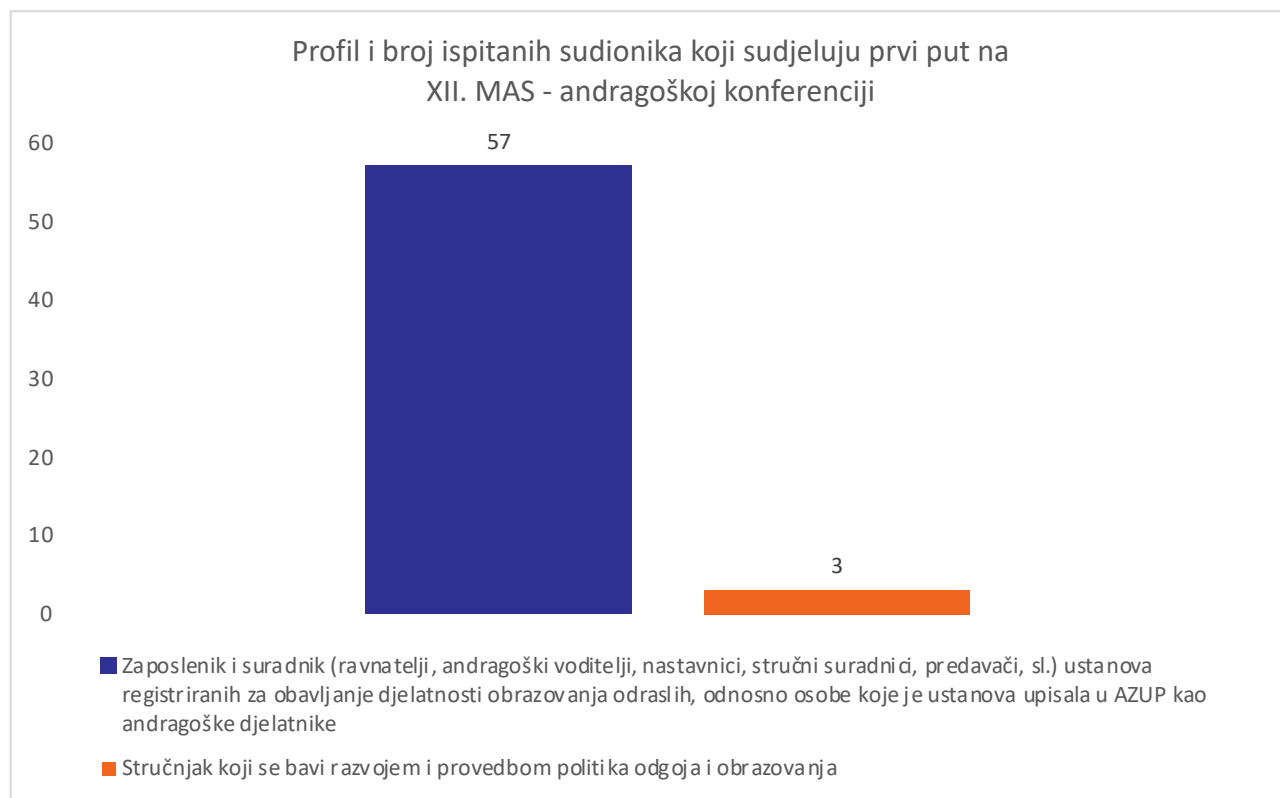
Anketni upitnik obuhvatio je dvije ciljne skupine: andragoške djelatnike i stručnjake koji se bave razvojem i provedbom politika odgoja i obrazovanja. Ukupan broj prikupljenih anketa je 128, od čega su sve bile važeće.

Zaposlenici i suradnici ustanova registriranih za obrazovanje odraslih (ravnatelji, andragoški voditelji, nastavnici, stručni suradnici, predavači, treneri itd.) čine većinu sudionika sa **94,53 posto** glasova (121 glas), dok stručnjaci za razvoj i provedbu obrazovnih politika čine vrlo mali postotak sudionika sa **5,47 posto** glasova (sedam glasova), što ukazuje na prisutnost malog broja sudionika koji se bave širim aspektima obrazovne politike, što je i očekivano budući da su sadržaji konferencije bili manje orijentirani prema strateškim pitanjima obrazovne politike, a više prema praktičnim pitanjima andragoške prakse.

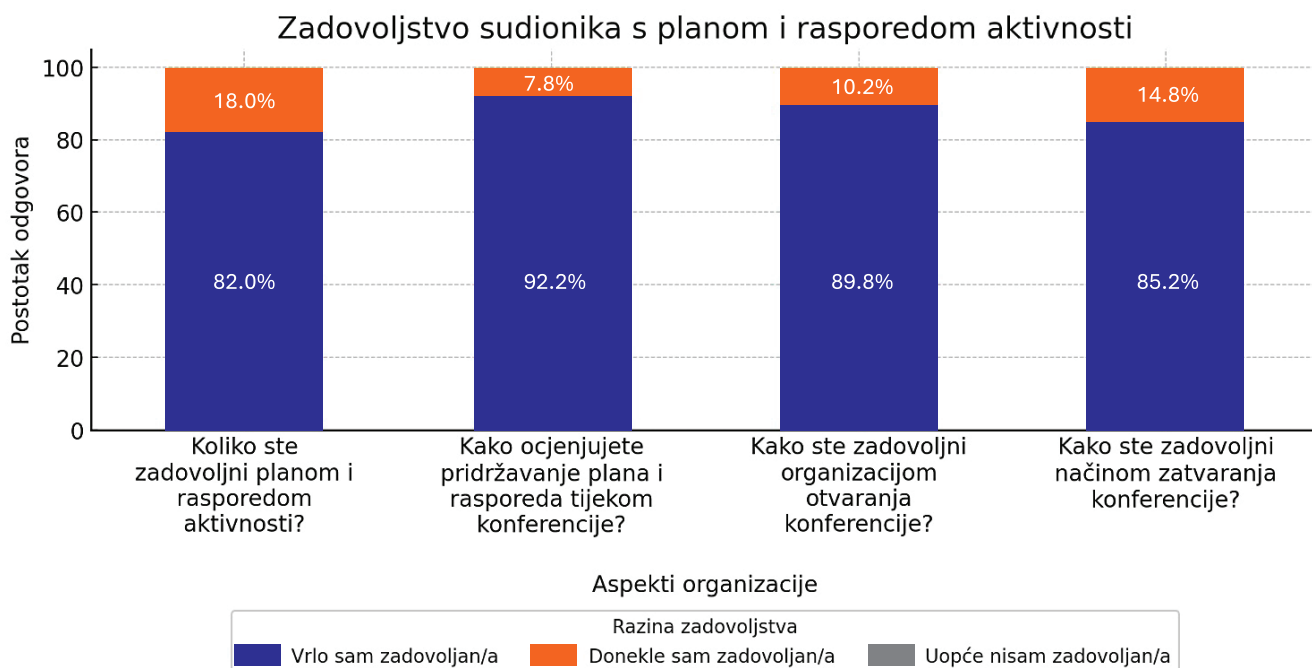
Broj sudionika koji prvi put sudjeluju na XII. MAS – andragoškoj konferenciji

Od 128 anketiranih sudionika 60 ih je na MAS - andragoškoj konferenciji sudjelovalo prvi put, što iznosi 46,88 posto sudionika, a što se, s obzirom na reprezentativnost, može smatrati i ukupnim postotkom sudionika koji su sudjelovali prvi put.

Važan je pokazatelj da 46,88 posto sudionika sudjeluje prvi put na konferenciji jer upućuje na veliko zanimanje za konferenciju unutar sustava obrazovanja odraslih. Time će sudionici dobiti pravodobne informacije o svim uvedenim i planiranim promjenama u sustavu.

Zadovoljstvo planom i rasporedom aktivnosti

ZAKLJUČAK ANALIZE

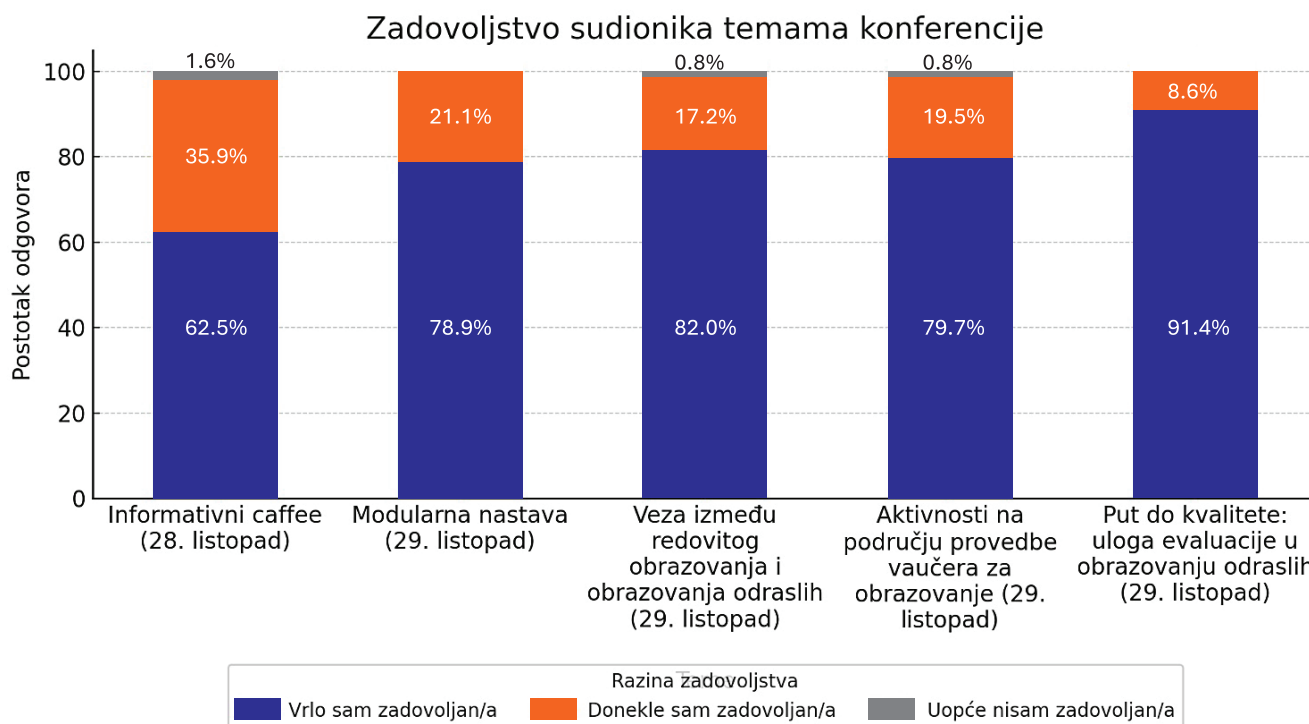
Rezultati ispitivanja zadovoljstva sudionika konferencije pokazuju visoku razinu zadovoljstva u svim ispitivanim područjima, s vrlo malim brojem sudionika koji su izrazili samo djelomično zadovoljstvo, bez ikakvih odgovora koji bi ukazivali na nezadovoljstvo.

Plan i raspored aktivnosti su pozitivno ocijenjeni, pri čemu većina sudionika izražava visoko zadovoljstvo. Manji postotak „donekle zadovoljnih“ sudionika može ukazivati na mogućnost za daljnje usklađivanje ili fleksibilnost u rasporedu aktivnosti kako bi se još bolje odgovorilo na pojedinačne potrebe sudionika.

Pridržavanje plana i rasporeda ocijenjeno je izrazito pozitivno, pri čemu gotovo svi sudionici smatraju da je organizacija bila na visokoj razini. Ovi rezultati ukazuju na profesionalan pristup organizatora u održavanju planiranih vremenskih rokova.

Rezultati pokazuju vrlo visoku razinu zadovoljstva sudionika organizacijskim aspektima konferencije. Nijedan sudionik nije izrazio nezadovoljstvo, što upućuje na iznimnu kvalitetu organizacije. Najvišu ocjenu dobilo je pridržavanje plana i rasporeda tijekom konferencije, dok su plan aktivnosti i zatvaranje konferencije prepoznati kao aspekti s nešto većim potencijalom za dodatno poboljšanje. Sveukupno, ovi rezultati pridonose općoj slici o uspješnoj organizaciji konferencije i zadovoljstvu sudionika.

Zadovoljstvo organizacijom informativnih coffeea i predavanja

Analiza zadovoljstva sudionika organiziranim predavanjima i informativnih coffeea tijekom konferencije upućuje na sljedeće

Informativni coffeee dobio je uglavnom pozitivne ocjene, pri čemu je 62,02 posto sudionika izrazilo visoko zadovoljstvo, dok je 35,66 posto bilo donekle zadovoljno, a samo 2,32 posto nezadovoljno. Sudionici su pohvalili inovativnost koncepta, no istaknuli su probleme s bukom, otežanom interakcijom i nedostatkom tehničkih rješenja, poput mikrofona. Također su sugerirali da bi coffeee mogao biti organiziran posljednjeg dana konferencije kako bi sudionici imali priliku raspraviti obrađene teme.

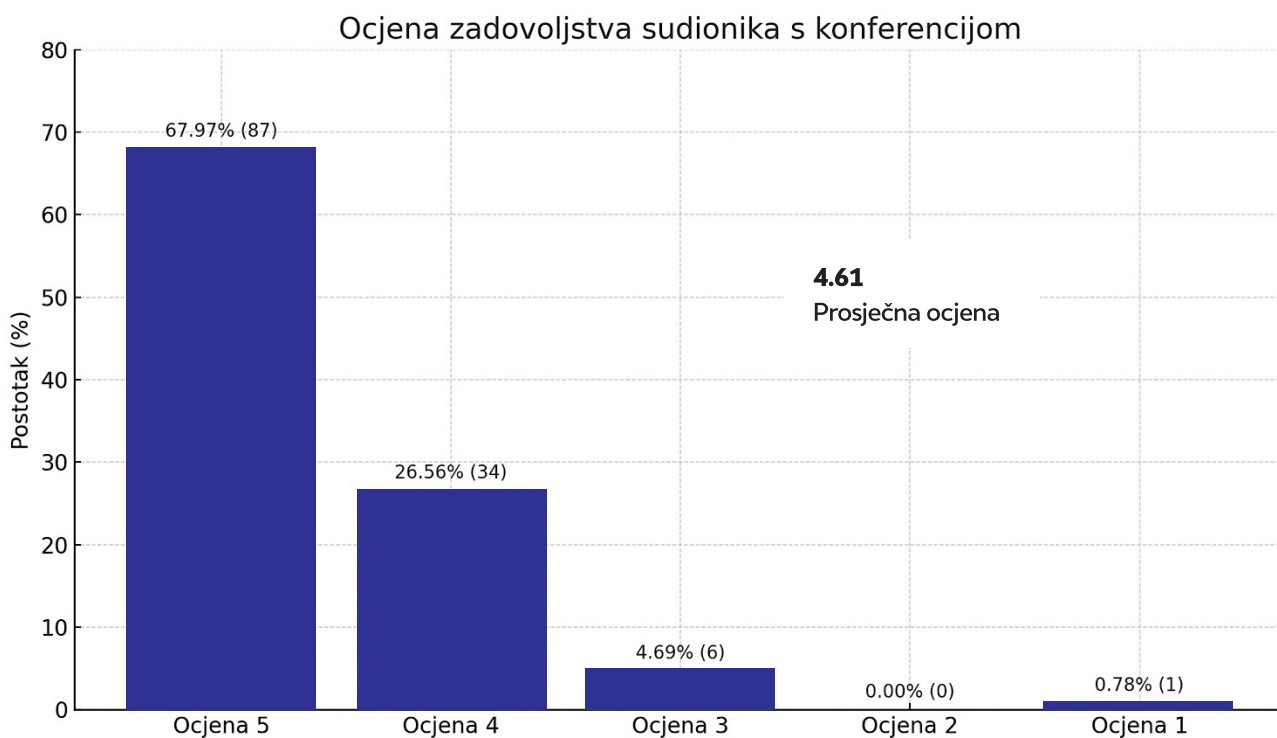
Predavanje o modularnoj nastavi izazvalo je veliko zadovoljstvo među sudionicima. Čak 78,91 posto sudionika bilo je vrlo zadovoljno, a 21,09 posto donekle zadovoljno, bez ikakvih izraza nezadovoljstva. Ovo predavanje istaknuto je kao relevantno i korisno za sudionike.

Tema o vezi između redovitog obrazovanja i obrazovanja odraslih također je vrlo dobro ocijenjena, sa 81,40 posto vrlo zadovoljnih i 17,05 posto donekle zadovoljnih sudionika, dok je samo 0,78 posto bilo nezadovoljno. Sudionici su prepoznali važnost ove teme i doprinos razumijevanju šireg konteksta obrazovanja.

Predavanje o aktivnostima na području provedbe vaučera za obrazovanje dobilo je pozitivne povratne informacije, sa 79,07 posto vrlo zadovoljnih sudionika, dok je 19,38 posto bilo donekle zadovoljno, a samo 0,78 posto nezadovoljno. Sudionici su pohvalili stručnost predavača i relevantnost teme, no pojedinci su naveli potrebu za dodatnim objašnjenjima.

Predavanje na temu Put do kvalitete: uloga evaluacije u obrazovanju odraslih dobilo je najviše ocjene, sa 91,41 posto vrlo zadovoljnih sudionika i 8,59 posto donekle zadovoljnih. Pohvaljeni su konkretni primjeri i obrasci dobiveni tijekom ovog predavanja, što ga je učinilo iznimno korisnim za praktičnu primjenu.

Zadovoljstvo sudionika XII. MAS – andragoškom konferencijom

Analiza ocjena zadovoljstva sudionika konferencijom pokazuje izrazito pozitivan dojam koji je većina sudionika stekla o događaju.

Najveći broj sudionika, njih 87 (67,97 posto), dodijelio je konferenciji najvišu ocjenu 5, što svjedoči o visokom stupnju zadovoljstva organizacijom, sadržajem i izvedbom konferencije. Ovo jasno ukazuje na to da su ključni aspekti konferencije ispunili ili nadmašili očekivanja većine sudionika.

Ocjenu 4 dodijelila su 34 sudionika (26,56 posto), što također pokazuje visok stupanj zadovoljstva, iako s manjim prostorom za poboljšanja. Ova grupa sudionika možda je prepoznala određene manje nedostatke ili područja u kojima konferencija može unaprijediti svoje standarde.

Manji dio sudionika, njih 6 (4,69 posto), ocijenio je konferenciju ocjenom 3, što upućuje na srednju razinu zadovoljstva. Ova ocjena može odražavati posebne aspekte koji nisu u potpunosti zadovoljili njihova očekivanja.

Važno je napomenuti da nije bilo sudionika koji su dodijelili ocjenu 2, a samo jedan sudionik (0,78 posto) dao je najnižu ocjenu 1. Ovo sugerira da su eventualni izazovi ili problemi koje je sudionik iskusio bili iznimno rijetki i nisu predstavljali pravilo među sudionicima te se može smatrati devijacijom.

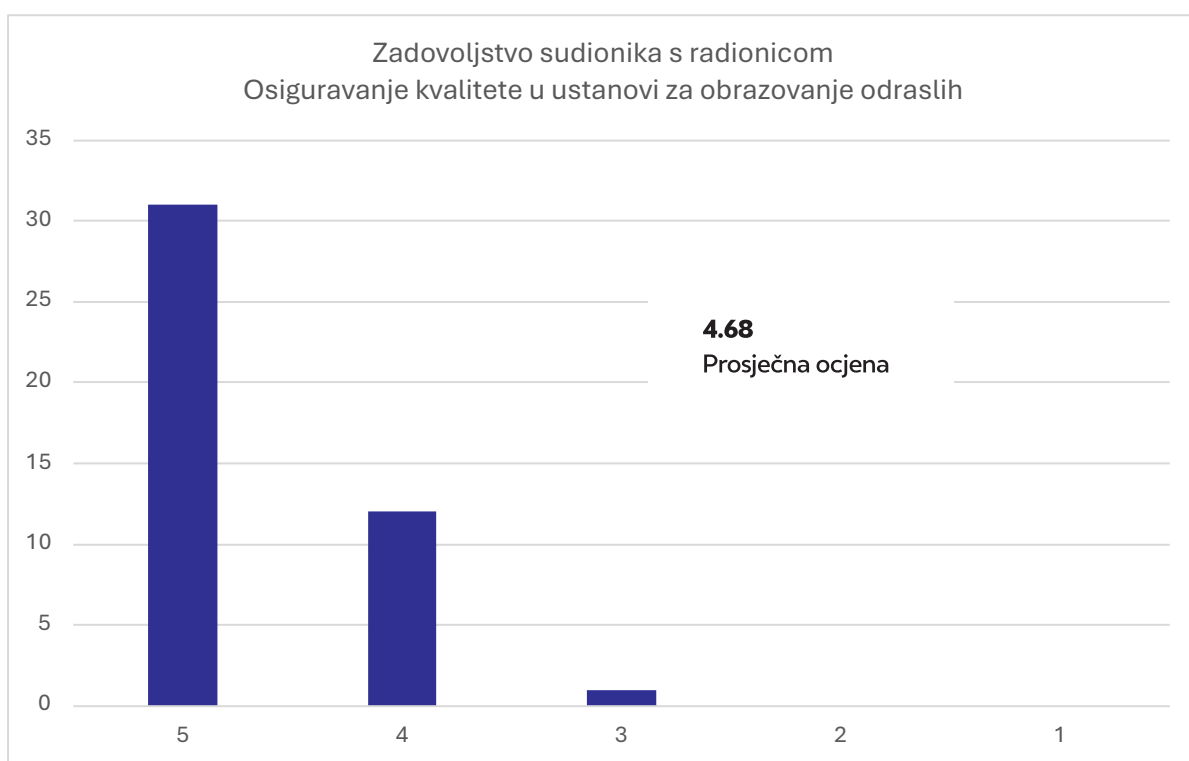
Ovi rezultati potvrđuju uspjeh konferencije i pružaju temelj za održavanje visokog standarda u budućim događajima, uz uvažavanje potreba i prijedloga sudionika.

EVALUACIJA RADIONICA

U ovom poglavlju predstavljena je analiza evaluacija održanih radionica. Analiza obuhvaća pet radionica te su rezultati evaluacije prikazani za svaku pojedinačnu radionicu. Zaprimito je ukupno 108 odgovora na anketu.

Osiguravanje kvalitete u ustanovi za obrazovanje odraslih (Tamara Hudolin i Damir Šoh)

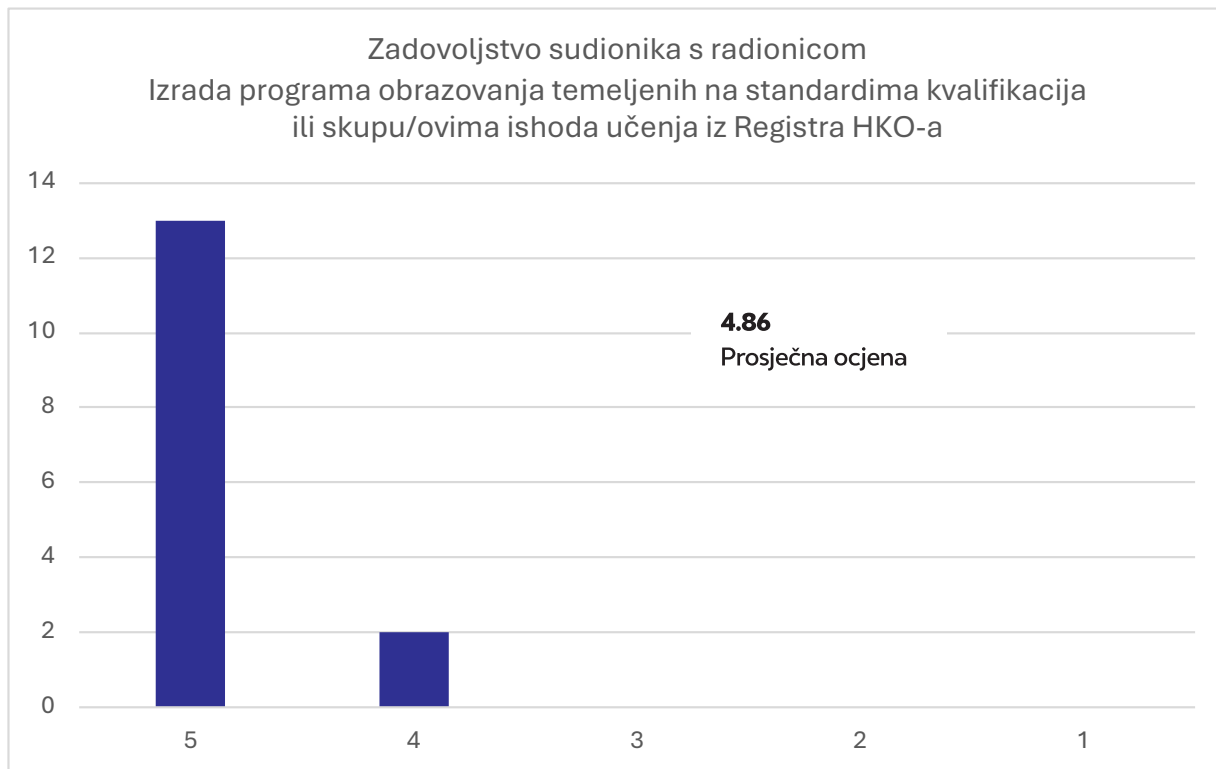
Od 108 zaprimljenih odgovora na anketu 44 odgovora odnosila su se na radionicu Osiguravanje kvalitete u ustanovi za obrazovanje odraslih (Tamara Hudolin i Damir Šoh).

Sudionici su radionicu Osiguravanje kvalitete u ustanovi za obrazovanje odraslih ocijenili visokom prosječnom ocjenom 4,68. Većina sudionika pohvalila je stručnost predavača te je naglasila jasnoću i strukturiranost pri izlaganju. Za određeni broj sudionika informacije su bile nove, dok je preostali dio sudionika iskazao potrebu za većim brojem primjera ustanova koje su već prošle kroz proces samovrednovanja. Također se ističe potreba za praktičnim dijelom za koji bi bilo poželjno da je uključen u teoretski dio predavanja. Treba naglasiti da se za ovu radionicu prijavio najveći broj sudionika konferencije (150 sudionika) pa, s obzirom na tako veliko zanimanje, nije bilo moguće organizirati i provesti radionički tip događaja. Slido aplikacija predavačima je pomogla da izvršno osmisle i uklope veći broj pitanja za sudionike te potaknula interakciju. Svi bi sudionici preporučili radionicu svojim kolegama.

Radionica za izradu programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu/skupovima ishoda učenja iz Registra HKO-a (Heidi Cipriš Madunić, Antonela Šimunović i Dragica Kovčalija)

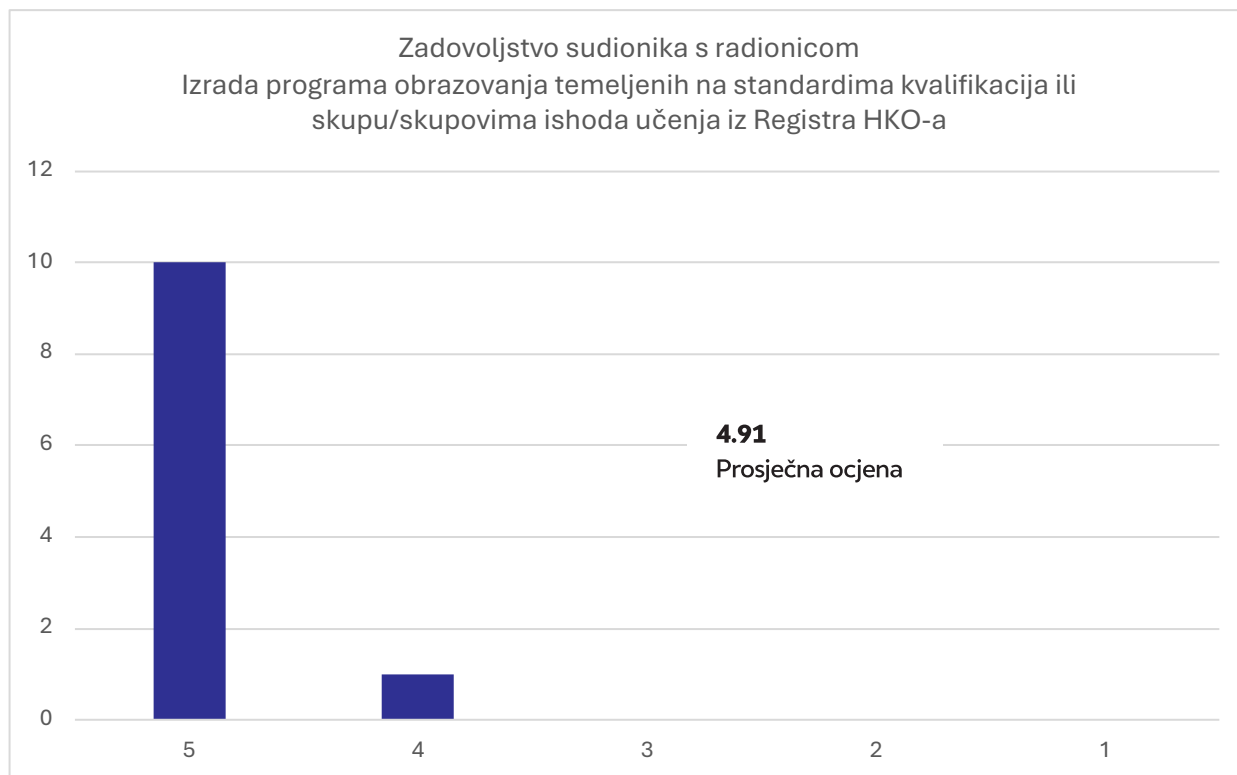
Od 108 zaprimljenih odgovora na anketu 15 odgovora odnosila su se na radionicu Izrada programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu/skupovima ishoda učenja iz Registra HKO-a (Heidi Cipriš Madunić, Antonela Šimunović i Dragica Kovčalija).

Sudionici su radionicu Izrada programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu/skupovima ishoda učenja iz Registra HKO-a ocijenili visokom prosječnom ocjenom 4,86. Svi su sudionici pohvalili organiziranost, jasnoću, kompetentnost, dobru pripremljenost predavača te spremnost na odgovaranje na pitanja. Sudionici su smatrali praktične primjere odgovarajućim sadržajem radionice. Općenito prevladava mišljenje da je radionica bila korisna i dobro strukturirana. Svi bi sudionici preporučili radionicu svojim kolegama.

Radionica za izradu programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu/skupovima ishoda učenja iz Registra HKO-a (Dragana Štrkalj, Vanja Žižić i Irena Ištvančić)

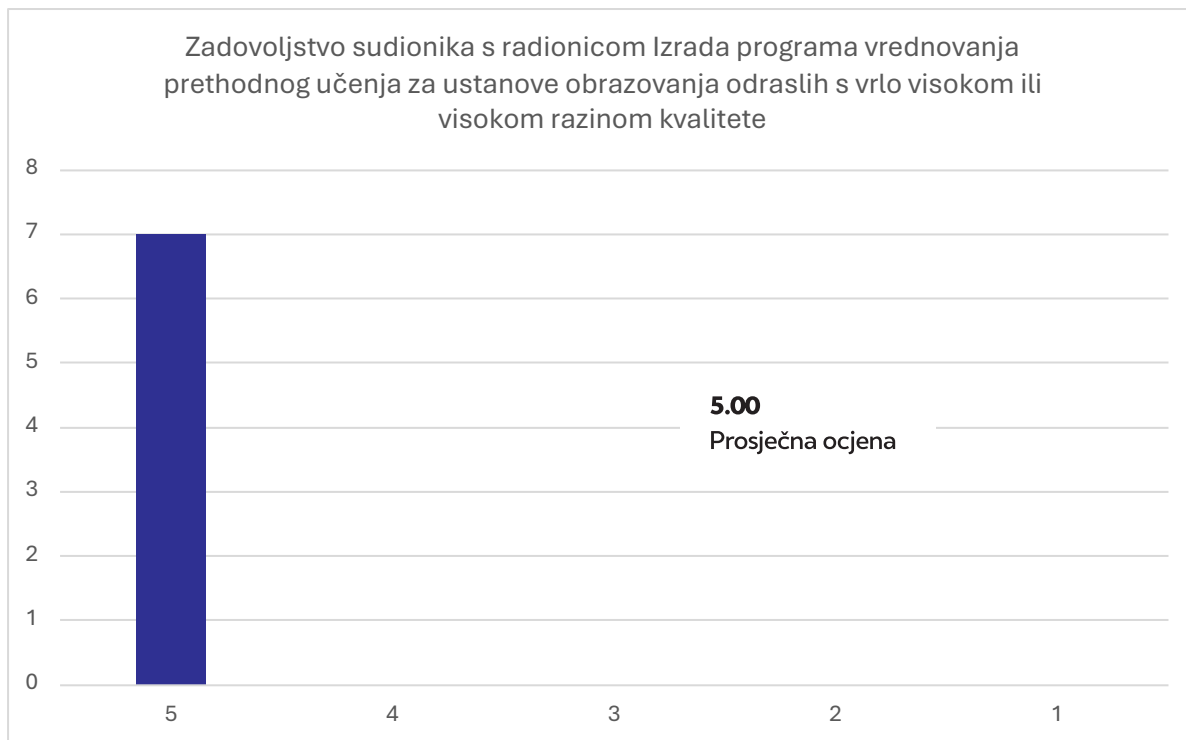
Od 108 zaprimljenih odgovora na anketu 11 odgovora odnosilo se na radionicu Izrada programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu/skupovima ishoda učenja iz Registra HKO-a (Dragana Štrkalj, Vanja Žižić i Irena Ištvančić).

Sudionici su radionicu Izrada programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu/skupovima ishoda učenja iz Registra HKO-a ocijenili visokom prosječnom ocjenom 4.91. Sudionici preporučuju duže trajanje radionice, detaljniji sadržaj te više primjera. Sudionici su bili iznimno zadovoljni sadržajem te načinom izlaganja predavačica. Svi bi sudionici preporučili radionicu svojim kolegama.

Radionica za izradu programa vrednovanja prethodnog učenja za ustanove obrazovanja odraslih s vrlo visokom ili visokom razinom kvalitete (Mateja Mandić, Snježana Bukvić i Mia Bolf)

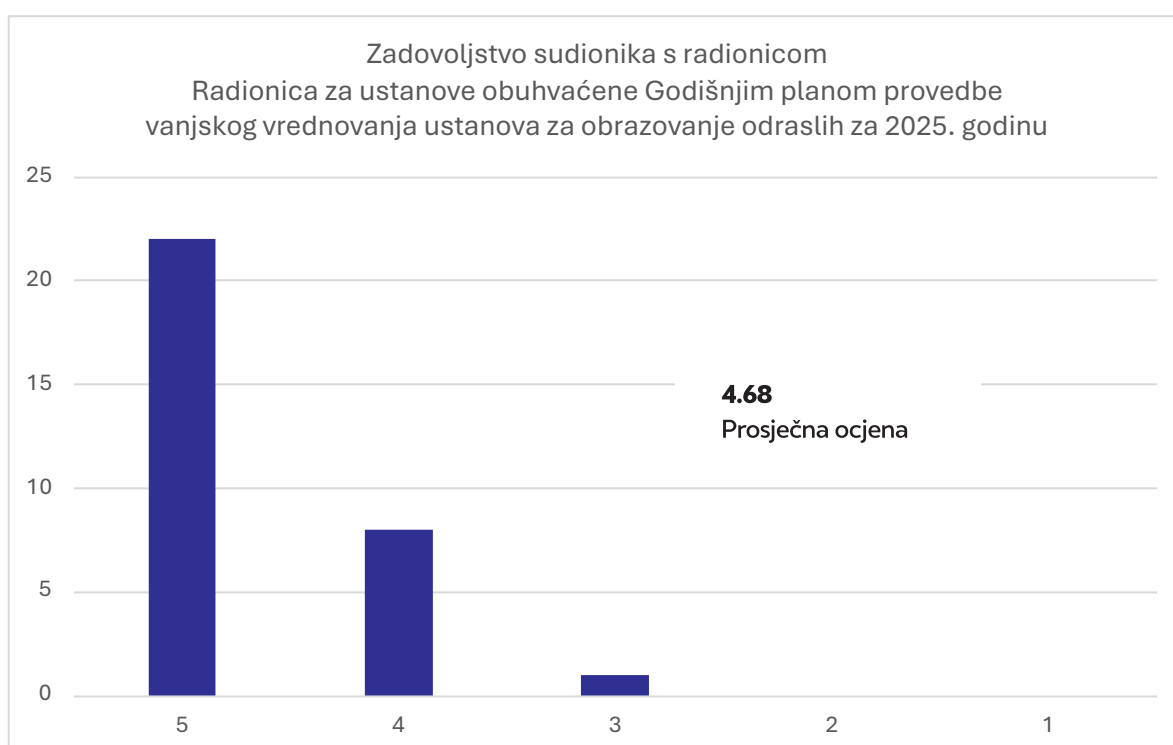
Od 108 zaprimljenih odgovora na anketu sedam odgovora odnosila su se na radionicu Izrada programa vrednovanja prethodnog učenja za ustanove obrazovanja odraslih s vrlo visokom ili visokom razinom kvalitete (Mateja Mandić, Snježana Bukvić i Mia Bolf).

Sudionici su radionicu Izrada programa vrednovanja prethodnog učenja za ustanove obrazovanja odraslih s vrlo visokom ili visokom razinom kvalitete ocijenili vrlo visokom prosječnom ocjenom 5,00. Sudionici su bili iznimno zadovoljni sadržajem te načinom izlaganja predavačica. Svi bi sudionici preporučili radionicu svojim kolegama.

Radionica za ustanove obuhvaćene Godišnjim planom provedbe vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih za 2025. godinu (Antonija Merdžan, Tanja Valsted i Ognjen Piljek Žiljak)

Od 108 zaprimljenih odgovora na anketu 31 odgovor odnosio se na radionicu za ustanove obuhvaćene Godišnjim planom provedbe vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih za 2025. godinu (Antonija Merdžan, Tanja Valsted i Ognjen Piljek Žiljak).

Sudionici su Radionicu za ustanove obuhvaćene Godišnjim planom provedbe vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih za 2025. godinu ocijenili visokom prosječnom ocjenom 4,68. Sudionici su bili iznimno zadovoljni sadržajem te pripremljenošću i načinom izlaganja. Sudionici predlažu kraće vrijeme za objašnjavanje teoretskog sadržaja s obzirom na iskustvo sudionika radionice. Svi bi sudionici preporučili radionicu svojim kolegama.

ZAKLJUČAK I PREPORUKE

Cilj provedene ankete bila je ocjena različitih aspekata organizacije i provedbe konferencije i radionica da bi se odredila područja koja zahtijevaju unaprjeđenja te poboljšala kvaliteta budućih konferencija i radionica koje su vodili zaposlenici Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Sudionici su popunjavali dva evaluacijska obrasca. Prvim su obrascem prikupljene povratne informacije sudionika konferencije – ukupno 128 odgovora od 311 sudionika konferencije što predstavlja 46,88 posto svih sudionika. Drugim su se obrascem prikupljale povratne informacije za svaku pojedinačnu radionicu. Broj odgovora po radionici ovisio je o broju sudionika svake radionice.

XII. MAS – andragoška konferencija pokazala se kao uspješan i dobro organiziran događaj koji je privukao veliki broj sudionika te pružio važne i korisne sadržaje. Sudionici su istaknuli visoku razinu zadovoljstva programom, predavačima i organizacijom, što potvrđuju iznimno visoke ocjene po svim segmentima evaluacije koja nedvojbeno odražava lojalnost i pozitivan stav sudionika prema konferenciji.

Na konferenciji je 46,88 posto sudionika sudjelovalo prvi put, što je znatan broj novih sudionika te ukazuje na veliko zanimanje za sadržaj konferencije.

Većina sudionika je zadovoljna svim ključnim aspektima organizacije i provedbe konferencije – planom i rasporedom aktivnosti, pridržavanjem plana i rasporeda te organizacijom otvaranja i zatvaranja konferencije. To upućuje na visoku razinu organizacijskih sposobnosti organizatora.

Sudionici su bili vrlo zadovoljni formatom informativnog caffeea (62,50 posto sudionika), dok je 35,94 posto sudionika bilo donekle zadovoljno. Iako su sudionici općenito zadovoljni ovim caffeeima te podržavaju neformalni način komunikacije i razmjene informacija, ističu kao nedostatak održavanje više informativnih caffeea u jednoj velikoj dvorani jer nije bilo moguće čuti detalje pojedinačnog caffeea pa je rezultat manje uključivanje aktivnih sudionika.

Najvišu razinu zadovoljstva iskazali su sudionici za predavanje pod naslovom Put do kvalitete: uloga evaluacije u obrazovanju odraslih (91,41 posto vrlo zadovoljni, a 8,59 posto donekle zadovoljni). Preostala tri predavanja također su ocijenjena visokom razinom zadovoljstva: Modularna nastava 78,91 posto, Aktivnosti na području provedbe vaučera za obrazovanje 79,69 posto te Veza između redovitog obrazovanja i obrazovanja odraslih 82,03 posto.

Za 99 posto sudionika konferencije događaj i njegov sadržaj bili su prema očekivanjima i iznad očekivanja, što je za organizatora iznimno dobar pokazatelj o uspješnosti konferencije.

Aktualne teme i stručni predavači dobili su visoke ocjene, dok su radionice prepoznate kao ključni segment koji omogućuje praktičnu primjenu naučenog. Sudionici su općenito iskazali potrebu za predstavljanjem i dijeljenjem većeg broja primjera dobre prakse, posebice ustanova koje su prošle procese samovrednovanja i vanjskog vrednovanja.

Sve su radionice izuzetno visoko ocijenjene. Radionica Osiguravanje kvalitete u ustanovi za obrazovanje odraslih (Tamara Hudlin i Damir Štoš) ocijenjena je prosječnom ocjenom 4,68, Radionica Izrada programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu/skupovima ishoda učenja iz Registra HKO-a (Heidi Cipriš Madunić, Antonela Šimunović i Dragica Kovčalića) ocijenjena je sa 4,86, Radionica Izrada programa obrazovanja temeljenih na standardima kvalifikacija ili skupu /skupovima ishoda učenja iz Registra HKO-a (Dragana Štrkalj, Vanja Žižić i Irena Ištvančić) ocijenjena je sa 4,91, Radionica Izrada programa vrednovanja prethodnog učenja za ustanove obrazovanja odraslih s vrlo visokom ili visokom razinom kvalitete (Mateja Mandić, Snježana Bukvić i Mia Bolf) ocijenjena je sa izvrsnih 5,00, Radionica za ustanove obuhvaćene Godišnjim planom provedbe vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih za 2025. godinu (Antonija Merdžan, Tanja Valsted i Ognjen Piljek Žiljak) ocijenjena je sa 4,68.

Sudionici su iskazali jako visoku razinu zadovoljstva organizacijom radionica. Osobito su pohvalili dinamičan i raznovrstan raspored, sadržaj, ležernu atmosferu i mogućnost razmjene iskustava. Komentari sudionika za sve radionice općenito predstavljaju pohvale za predavače, njihovu stručnost, pripremljenost i otvorenost za komunikaciju i odgovaranje na pitanja sudionika radionica. Nadalje, veći broj sudionika smatra da bi bilo dobro predstaviti više primjera iz područja svake radionice, kao i planirati duže trajanje radionica.

Agencija za
strukovno obrazovanje
i obrazovanje odraslih

Sufinancira
Europska unija

ESF+
Učinkoviti ljudski
potencijali

Daljnji razvoj sustava osiguravanja
kvalitete u obrazovanju odraslih
i podizanje svijesti o važnosti
cjeloživotnog učenja

